

Jõhvis avati kindral Aleksander Tõnissoni ausammas

Ago Gaškov

Jõhvis avati läinud reedel uue näo saanud keskväljak, kus pühapäevase paraadi võttis vastu president Arnold Rüütel. Pärast paraadi avati kindral Aleksander Tõnissoni ausammas. Samba jalamilt eemaldas koos presidendiga kätte kindrali poeg Leo Tõnisson.

Virumaaga sidus kindral Tõnissoni Edise mõis, mis anneta-

ti talle teenete eest Vabadussõjas. Jõhvi põliselanike mälestustes räägitakse kindral Tõnissonist kui "meie kindralist". Nüüd seisab kindrali kuju Jõhvi Keskväljaku edelanurgas. "See koht valiti seetõttu, et kindrali vaskul käel on Tallinna ja paremal Tartu maantee. Ta oli mõlema linna linnapea. Kindrali pilk on suunatud Narva poole, kus olid tema võitlused," ütles samba-toimkonna juht Kalev Naur.

Samba idee pärineb Tudulinna vallavanemalt Bruno Uustalilt.

Tõnissoni ausammas, mille autor on professor Jaan Vares, on teine Vabadussõja väejuhile püstitatud pronkskuju Eestis.

Leo Tõnissoni sõnul pole Eestis kaitsevaelasi vääriliselt hinnatud. "Meil on hulk mälestussambaid, mis meenutavad sõjategevust, aga personaalsed mälestussambad on püstitatud

vaid kindral Johan Laidonerile Viljandis ja nüüd Aleksander Tõnissonile Jõhvis. Rohkem neid kahetsusväärset ei ole," ütles Leo Tõnisson.

Ausamba püstitamine ei läinud lihtsalt ja kahtlejaid oli alguses palju. Jõhvi linnavolikogu esimehe Vallo Reimaa sõnul näitas samba püstitamine, et inimestel on soov midagi ära teha ja säilinud missioonitunne.

Kindral Aleksander Tõnisson

oli Eesti Kaitseväge üks rajajaid ning juhtis Vabadussõjas Viru rinnet, mis oli sõja raskeim löik. Pärast sõda oli kindral Riigikogu liige ja Eesti Vabariigi kaitseminister. Pärast errusaatmist sai ta Tartu linnapeaks ja hiljem Tallinna ülemlinnapeaks. Kindral Tõnisson oli üks neist, kes püüdsid iga hinna eest takistada baaside lepingule allakirjutamist. Bolševikud hukkasid kindrali 30. juunil 1941.